

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru care publicare.

Prenumerățiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1884, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Decemvre 1883, ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârția cu espedarea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 24 Martiu, 1884.

Morala este baza fie-cărei instituțiuni omenesci. De aici trebuie să-și ia începutul toate lucrurile omenesci, și aici trebuie să se sfârșească. Ea trebuie să fie indemnul acțiunilor noastre, cu ea să le începem și sub egida ei trebuie să le terminăm. Fără morală nu este trăinicie în lucrurile omenesci și experiența de toate zilele ne arată destul de vădit unde ne poate duce destrăbălarea.

În jurul nostru s'au petrecut multe lucruri trecătoare și unele din ele au fost în stare a ne pune pe gânduri. Nu pentru importanța lor dela sine și prin sine, ci pentru efectul lor și fructele, la care avem să ne așteptăm. Eram obișnuiți a vedea că oamenii când se apucă de vre-un lucru, se înseamnă cu semn sântei cruci, și cu inima cătră ceriu exclamă: „Doamne ajută causei drepte“. Așa am eredit noi dela moșii și strămoșii noștrii așa fac încă și acuma părinții noștri, așa face poporul nostru, în sinul căruia nu s'au încuibat încă demoralizarea modernă, neconștientitatea și nemoralitatea, pre cari noi cei cu crescere le-am îmbrăcat în pompoasa mantelă: cultură și civilizațiune.

Cultură și civilizațiune! Ce satiră. Am ajuns așa de departe, încât simțindune dispensați de a

mai reflecta la vocea conștiinței, lucrăm conduși de oarba pasiune și labirintul intereselor egoistice și astfel, cu provocare la cultură și civilizațiune prin faptele noastre, probăm că civilizațiunea poate conrumpe pre om.

Nenorocirea noastră este că prea tare a străbătut morala jidovească în sinul societății. Această morală jidovească eliminând moralitatea creștinească *conditio sine qua non* — a tuturor acțiunilor omenesci, a introdus egoismul pretutindine, și astăzi trebuie să constatăm fapte, de cari trebuie să roșească cinstita față a societății omenesci, și aceasta pre toate terenele.

Noi avem mare predilecțiune de a ne ocupa cu grozava anarhie, de care e copleșită societatea omenescă. Și predilecțiunea ni se se prefăc în datorință sântă când vedem că ea câștigă și de și teren, și că înaintea ei nu mai e sântă nici imunitatea de deputat, nici vađa parlamentului, nici biserica, nici ultima voință a oamenilor providențiali, nici veduvele și orfanii preotilor, loviți de cruda moarte la treptele altariului, cu un cuvânt nimica. Ni se impune datorința, ne ocupă cu grozava de anarhie când vedem că ea s'a făcut stăpân asupra inimilor oamenilor chemați a conduce societatea omenescă, a-i purta făclia luminei și a moralului creștinesc, și a-i vesti suprema vîrtute:

„Iubiți pre vrășmașii voștrii, faceți bine celor ce ve urăsc și vă asupresc pe voi.“

Am semnalat deja cetitorilor noștri scandalurile din parlamentul Ungariei. Un deputat la pragul parlamentului fu amenințat cu ciomagul și revolverul. Altul ceru asistință polițială pentru a-și putea implini datorințele sale ca deputat.

Caracteristic este un lucru, că și atacătorii și cei atacați sunt oameni din societatea aleasă, deputați dietali, cari din aceste scandaluri au făcut cestiune de onoare. Aceste semne ale timpului sînt roadele destrăbălării generale, despre care diariul „Pester Lloyd“ dice că ea a cuprins întreagă viața statului unguresc, și care cu numele ei cel adevărat se numesce antisemitism.

Genesa acestei destrăbălări este următoarea. Câți-va oameni obscuri, Dumneșeu scie de unde au răsărit și cum au picat între aleșii legislatori ai Ungăriei, destul că acești oameni începură a face gură mare ca naționaliști patentați. Naționalismul lor așa era de mare, încât numai șeandalurile comise de ei le întreceau. Ei însă peșeau cu frase mari, și tot a treia frasă era maghiarisare și ear maghia-

risare. Farmecul acestor cuvinte au produs minuni și despre ele mai bine vor sci vorbi ferestruile casinei magnaților, cele ale locuinței actualului ministru president și alte edificii publice. Demagogia crescî repede. Puse mîna pre pressă, și în câțiva ani ea a infectat întreagă opiniune publică ungurescă. Roadele ei le vedem în scandalurile de pre strădă, și nu fără cuvînt dice „Pester Lloyd“ că în fața acestor spectacole nu trebuie să punem întrebarea: Cine poartă vina la acestea? ci se ne întrebăm: Cine nu poartă vina la scandaluri? Da! așa este. Patrioții adevărați s'au retras dănd loc parvenițelor de tot soiul. Și aceștia au făcut politică ungurescă „en gros“, ale cărei fructe se manifestează în sleirea finanțelor țerei, nemulțămirea generală în țeară, discreditațiune în afară, blamagiu în fața Europei, revolver și ciomag pre stradele capitalei, polițisti la ușa parlamentului și prin coridoare și beție formală în pressă. Tabloul este destul de variat, delecteze-se lumea la privirea lui.

Așa stăm în statul nostru și sub asemenea auspicii vom purcede la viitoarele alegeri pentru un nou period parlamentariu. Se vor trei din letargie adevărații patrioți? vor pași ei cu bărbăție în fața puternicului torente al corupțiunii și demagogiei? nu scim. Atâta scim ca destrăbălarea a ajuns la culme, și nu multe i mai trebuie până la erumperarea crizei, signalisate deja prin mai multe locuri.

Fatal este în toată afacerea impregiurarea, că anarhia din stat, ca boală lipicioasă a infectat aproape toate păturile sociale și cine are urechi de auzit și ochi de văduț, poate auzi și vedea. La noi românii încă începe a se manifesta anarhia. Ca șerpe subit și viclean ea și caută căi și mijloace, prin cari străbătând în corpul nostru național-bisericesc cu timpul să ajungem la scenele din capitală. Și fiind că la ori ce lucru numai începutul este greu și noi am trecut deja preste început, putem fi mândrii că am trecut și preste greutate.

Clina este mare și terenul alunecos. Lunecăm cu repeđiciune, căci scruplii conștiinței nu ne mai fac pedeci. Și când vom fi în vale în noroiu, și vom vedea din ce înălțime am căduț, și cât de tare ne-am înglodat, va fi ferice de noi dacur vom mai putea dice: Moralitatea este baza tuturor lucrurilor omenesci, și unde lipsește această basă, acolo se nu te aștepti la nici un bine.

FOIȚA.

Gicitoarea.

(Portret.)

Cocoana Marița gicesce în cărți. Ea e instalată în calea Plevnei, nu tocmai departe de centru. În ateliere și magazii se recrutează mușterii cucoanei Mariței, sau mai bine partea femească a mușterilor sei.

Gicitoarea are o înfățișare ordinară. E o femeie de cinci-șeci și cici de ani, care seamănă mai mult cu o cărciumăreasă decăt cu o vrăjitoare. Dacă i s'ar face pasportul, epitetul ordinar ar caracteriza toate trăsurile sale. Ochii ei verđi aruncă câte odată fulgere, gura zimbesce într'un mod foarte bănuitor.

Dar aceste semne de negrui a sufletului, rari, furie, nu sînt prinse de oameni neșperienți.

Mobilare foarte prostuță. Cele mai multe mahalagioaice au așa mobile. Citul verde cu flori roșii strălucesc într'o stupidă banalitate.

Ori cât de ordinar e mobiliarul Mariței prin colorile lui vii, ameșese pe naivele și ignorantele ființe asupra căror operează ea. Și e de ajuns.

Ca toate gicitoarele Marița are două feluri de dătături în cărți. Dătatura mică și cea mare. Cea mare e șcumpă strașnic. Poate s'ajungă la

prețuri cu totul mari, și de aceea e puțin cercată. Dătatura mică costă un franc sau doi.

Modesta plată ce o ia Marița pentru dătatura ei, i-ar da cu totul mici foloase, dacă n'ar avea și alte resurse. Pentru ale cunoasce să asistăm la consultațiunea pe care Marița o dă la trei fetițe, — Lilița, Mimița și Fifța, — venite acolo după eșirea din atelier, și pentru ca să mai riđă, și în fond pentru că tot credeau puțin în cărți....

Odaia în care se petrecea și care se numesce „odaia cea mare“ e cam întunecoasă. Nu e luminată decăt de o lampă mică și de o candelă care stă atârnată deasupra mai multor sf. icoane.

Două dintre fete, Lilița și Fifța sînt destul de urite. Acestora Marița le face pređicerile obișnuite:

— „O scrisoare cu bucurie.... Cine-va îți vrea rēul; dar feresce-te o se scapi.... Bani dela drum de seară.... Bucurie la așternut.... etc.“

Mimița e o blondă frumoasă de sorbitu ochii. Mestecînd cărțile. Marița lemoasă a putut s'o ochere și se vađă că e destul de sburdalnică, „că trăiesce cu cineva“. De aceea i vestesce că un „boier de verde e înamorat“ de dēnsa... că e foarte bogat... că o va face fericită... că i se va arăta peste puțină vreme....

— „Unde am să-l vėd?“ o întrebă Mimița ameșită de gēndul acestui „boier de verde bogat ce o va face fericită....“

Cucoana Marița și amestecă cărțile.

— „Nu pot să-ți spui ađi, drăguță, rēspunse ea. Cărțile s'au supērat. Poimāne ori mai spune câte ceva.... Vino poimāne, domnișoară.“

Mimița dă francul și se duce, foarte mișcată, cu tovarēele sale.

Îndată ce eșiră, cocoana Marița deschide ușa unui ietăcel ce dădea în „odaia cea mare“. Capul unui boer de verde se arată. Un cap de puștos. Îmbrăcat pe sprānceană. Ascuns în ietac, el auzise și vėduse tot prin o crepētură a ușei.

— Ei! întrebă cocoana Marița, îți placu bălăioara?

— Da.

— Atunci, când va veni, voi spune că te va vedea, unde?

— La grădina, Sf. George, pe la șapte ceasuri.

— Bine.

Domnul dă doi galbini Mariței ș'o sterge.

Poimāne, cocoana Marița va spune Mimiței locul și ora în care va întēlni pe „boierul de verde“ și când Mimița în adevēr îl va vedea, în nevinovăția sufletului seu, se va crede împinsă de soare în brațele puștosului, în vreme ce în realitate ar fi svērlită de cocoana Marița. Și va mai fi o prostituată pe pavelele Bucurescilor.

Acele sînt adevēratele isvoare — mai oculte decăt pretinsa ei sciință — ale bētrānii proroage. Ea dă în cărți femeilor, și face p... pentru bărbați.

După „Telegraful“.

Al. Paigrot.

Revista politică.

Sibiu, 24 Martie 1884.

Atentatele din Budapesta se discută cu mult foc în jurnalistica din monarhie. Imunitatea deputaților nu e asigurată în Ungaria prin lege formală, respective nu este normat ce for are se urmărească pre cei ce atacă această imunitate. Deputatul Mocsáry s'a provocat la o lege de acum 151 de ani, despre care noi nu credem că ea va putea fi aplicată la cazul concret.

Interesant este că la destrăbălarea generală numai guvernului i se aruncă vina. Și aceasta tocmai din partea opoziției, de unde își aușise guvernul cele mai mari invinuirii din incidentul asprelor mesuri la persecutarea celor cari au înscenat turburările antisemitice în anul trecut.

Această afacere preocupă în momentele de față presa neromână. Cea românească face glose conferenței din Budapesta. În special frații dela Luminătorul s'au simțit agravați prin reflecșiunile noastre în ce privește ținuta politică a conferenței din Timișoara, și domnul Rotarin după ce ne spune într'un lung articol că d-sa n'are nici convingeri nici păreri politice, ci orbesce primesc de bun tot ce i se dictează din o parte sau alta, după-ce și deneagă chiar și rațiunea ca om de a cugeta, rezona și combina, promite că în numerii viitori va răspunde în detaiuri la provocările făcute de către „Viitorul” și ziarul nostru. Noue ni s'au spus multe despre stimatul nostru colegă din Timișoara, însă noi nu credem nici chiar d-sale că ar fi o simplă unealtă oarbă în mâna cutărui bărbat, după cum i place d-sale a se preserta în fața lumii.

„Viitorul” din Budapesta continuă cu articlii despre passivitate, material neprețuit pentru istoria noastră națională. În numărul ultim redacțiunea ne spune, că redactorul de până acuma, fiind silit a părăsi capitala din cause familiare, și-a dat demisiunea de redactor al „Viitorului” și locul dsale l'a ocupat domnul **Dr. Corneliu Diaconovich**. Frații dela „Viitorul” chiar și prin anunțarea acestei schimbări în personalul redacțional se dovedesc de iuristi teoretici. Numai după ficțiunea „*haereditas jacens*” ne putem explica cum poate redacțiunea anunța caredacțiune mergerea redactorului *Rozescu* și venirea dlui *Diaconovich*. Tot ca iuristi teoretici trebuie priviți domni dela „Viitorul” și când ne spun că ei s'au închină ideei de stat unguresc, fără a ne spune cum pricep ei ideea de stat unguresc, căci noi bine știm că ei nu convin cu diaristica ungurească în noțiunea lor despre ideea de stat unguresc.

Observatoriul din Sibiu dă mai mare atenție desbaterilor parlamentului din București despre afacerile învătământului public. Înțelepțesc lucră „Observatoriul”. Și noi ne vom da silința a aduce rapoarte cât mai detaiate despre luptele englezilor cu sudanii și zulușii și ale francesilor cu chinezii și liberii selbatici de pre țermurii riului roșu. Cu chipul acesta vom fi scutiți de multele neplăceri, ce ne causează politica militantă cu activistii și pasivistii, mai ales acuma când față cu reutăcioasa încăpăținare vorba înțeleaptă e mazere în părete.

În fine „Gazeta Transilvaniei” și-a lăpădat hainele ei de toate țiilele, a lăpădat ciomagul și prașca, a îmbrăcat haine de salon, mănuși glaçe, și-a tras la răspundere Blașul pentru ținuta sa politică. Ne-a surprins mult rezonul, înțelepciunea și final tact observat de „Gazeta” în tractarea Blașului. Noi draguții de pravoslavnici ne-am fost desvătăat a mai auzi pre sora din Brașov vorbind în ton atât de urban. Sibiuul, renegatul de Sibiu, era dedat tot la bombe, și el nu-și putea închipui tractare cu reson dela sora din Brașov. Mângăerea noastră e mare și credem că colega din Brașov va mai lucra și cu mintea, și punându-și pre aceasta în ecilibru cu inima va putea face mari servii neamului românesc. Noi avem numai să gratulăm Blașului la astfel de întimpinare, și să-i gratulăm din inimă curată românească.

Despre politica europeană nu avem a raporta multe. Italia trecută în pace preste crisă. Remanierea ministeriului Depretis se făcū acuma pentru a cincia-ooră. Programul lui nu s'a alterat intru nimica. Se vorbește că dela espozițiunea din Turin părechia regală va merge la Berlin în vizită la bătrânul imperat Wilhelm, de unde regele Umberto se rentoarce acasă, Margaretha însă va merge la Madrid se viziteze pre regina Christiana.

Bătrânul Bismarck vrea să mai facă loc altora. Să nu se creadă însă că el vrea să meargă serios. Doamne feresce. El este în deplină sănătate și se simte încă în putere. Se dice numai că și va conserva postul de cancelar al imperiului, celelalte oficii le va preda altor oameni mai în putere.

Cu privire la starea internă a Angliei cetim în „Telegraphul” din București:

Cât-va timp ne-au lipsit sciri despre starea internă a Angliei; în fie-care depoșă se dicea că dl Gladstone e tot bolnav și nimic mai mult. Acum, găsim în sfârșit în „Neue freie Presse” o corespondență din Londra asupra luptei politice interne.

Doi dintre conducătorii conservatorilor, lordii Salisbury și Churchill, se silesc, atât în parlament cât și afară, se constringă pe guveru la retragere sau la disolvarea camerei comunelor. Trebuie să se recunoască, dice corespondența, că guvernul ușurează foarte mult silințele opozițiunii. Căci cu greu își poate cine-va închipui o mai mare contradicere între declarațiune, făgăduelile dlui Gladstone la Midlothian și actuala sa politică.

Și nu e numai această neconsecință, căci un om în opozițiune promite și lucruri pe care nu le împlinește ca ministru și conducător al afacerilor, dar dl Gladstone și colegii sei își schimbă politica în fie-care moment, nu numai contradicend programa dela Midlothian, dar chiar declarațiunile lor proprii de când sunt în funcțiune și adese chiar după 48 oare dela o profesiune solemnă.

Ar fi foarte greu de reprodus toate declarațiunile contradicetoare ale ministerului în privința politice egiptene; se poate însă afirma că, în ultima fasă a acțiunii din Londra guvernul și-a schimbat politica cel puțin de vre-o două spredece ori. Eri pace și numai pace, ađi reboiu; eri părăsirea desăvârșită a Sudanului; ađi ocuparea militărească a drumului dela Berber la Suakim; eri simțeminte filantropice, desființarea sclaviei, ađi proclamațiunea lui Gordon și candidatura lui Ziber. În scurt, nimeni nu poate prevedea ce va face guvernul măcar peste câteva oare. Și firesce că Salisbury, Crambrooc, Randolph, Churchill și Labouchère se folosesc de aceste neconsecințe ale guvernului pentru a formula cele mai violente acușări.

Dar nu numai torii atacă guvernul, ci și radicalii. Oameni ca Corvon, Lawson, Baxter, sprijinitori ai d-lui Gladstone, fac opozițiune politice egiptene a guvernului. Camera comunelor e cu deseversire încurcată, și cabinetul are nevoie de o nouă impulsione dacă voesce să se ție la putere.

D. Gladstone e tot în neputință de a părăsi odaia cel puțin așa declară doctorul; nu e vorbă că lumea nu crede și toți numesc boala primului ministru diplomatică. Lipsind însă el, lordul Hartington n'are destulă influență pentru a ține pept unei furtuni, și e prea moale, spre a o face, chiar când ar avea influența trebuitoare.

Varietăți.

* (Convocare). Avem onoare a invita cu toată stima pre alegătorii români, aderenți ai partidei naționale române din comitatul Târnavei mari cererile electorali Agnita, Cohalm, Mediași, Sighișoara (oraș și cerc) la conferința electorală ce se va ține în Sighișoara (scoală română) Joi la 10 Aprilie st. n. (29 Martie st. v.) 1884 la 10 oare a. m. cu următoarea ordine de ți.

1. Organizarea partidei în acest comitet.
2. Alegerea de doi delegați din fiecare cerc electoral pentru conferința generală a partidei ținândă în Sibiu.
3. Eventuale prepuneri în cestiunea alegerilor dietali.

Sighișoara în 29 Martie 1884.

pentru comitetul ad hoc.

Z. Boiu, Demetriu Moldovan, I. Șandru,
protopop em. adm. protopresbit. senator.

* (Promovațiune). La universitatea din Viena fură promovați astădi de doctori în medicina universală domnii Corneliu Moldovan și Ioan Anca. Felicităm cu toată căldura pe junii nostri doctori în medicină și le dorim succesele cele mai strălucite spre folosul omenimei în general și al națiunei noastre în special.

* Societatea literară „Petru Maior” a junimei române din Budapesta, în urma ofertelor intrate cu ocaziunea seratei literare-musicale ce a ținot-o la 25 Martiu a. c., își ține de plăcută dorință a da espresiune mulțămitei sale acelor prea stimabili domni, cari au binevoit ale contribui, și anume:

Escel. Sale Dlui Miron Romanul, arhiepiscop și metropolit gr. or. 25 fl., Alesandru Farra, consul român 20 fl., Nicolae Popea, archimandrit și vicariu arhiepiscopesc 5 fl., Ioan cav. de Pușcariu, septemvir 10 fl., Dr. Iosif Gall, deputat dietal 50 fl., Vincentiu Babeș, 10 fl., George Mocsonyi 15 fl., Alesandru Mocsonyi 10 fl., Eugeniu Mocsonyi 10 fl., Ioan Vornica, major ces. reg. 20 fl., Samuil Poruț, consiliariu ministerial 10 fl., Atanasiu Cimponeriu, jude la tabla reg. 5 fl., Dr. Ilarion Pușcariu, protosinzel arhiepiscopesc și asesor consistorial 1 fl., Iuliu cav. de Pușcariu 10 fl., George Stupa, farmacist 5 fl., D. Dragonescu 5 fl., Teodor Pop, proprietariu în Lugoș 10 fl., Gerasim Raț 5 fl., George

Sêrb, deputat dietal 5 fl., Dimitrie Ionescu 5 fl., Lazar Ionescu 5 fl., Dr. Carol de Thorma, profesor la universitate 5 fl., D. Bonciu, notariu public în Arad 5 fl., Leontin Simonescu, deputat dietal 3 fl., Dimitrie Mihailescu, agent român 3 fl., Beleș 3 fl., Dr. Alesandru Grama, profesor de teologie în Blaș 3 fl., Ioan Poruț, secretariu la consulatul român 2 fl., Dr. Atanasiu Marienescu, jude la tabla reg. 2 fl., Ioan Suci 2 fl., Silviu Suci 2 fl., Dr. Constantin Radulescu 2 fl., Vasiliu Harșan, advocat 1 fl., Cadariu 1 fl., Schelegian 1 fl., Ioan Dragoș 1 fl., Adam M-hailovicu 1 fl., Remus Roșca, rigorosant în drept 1 fl., George Chicin, drd. în drept 1 fl., N. N. 1 fl., X. X. 1 fl.

Repetind mulțămite societăței noastre: profităm cu plăcere de ocaziunea de a ruga pre numiții oferenți să binevoiască a primi asigurarea osebitei stime ce li-o păstrăm.

Dr. Creniceanu,
președinte.

Gerasim Sêrbu,
secretariu.

(Rectificare). În nru 30 din a. c. al prețutului diar „Tel. Rom.” în rubrica „Varietăți” sau publicat o „Mulțămite publică” în care sau străcurat o eroare esențială care alterează întreg înțelesul. Pretensiunea amintită acolo s'au dăruit de respectivul creștin pre seama Bisericeii din Cristesci și nu din Gioagiu de sus.

Ioan Morușca,
învețatoriu.

* (Fabricelle de hârtie). După o statistică oficioasă a fabricelle de hârtie rezultă că în lume sunt 3985 fabrici de hârtie, cari produc 900 de milioane de chilograme de hârtie și jumătate din această cantitate este hârtie de tipariu. Jurnalistii consumează peste 300 de milioane de chilograme de hârtie pe an! Națiunea care produce și consumă mai multă hârtie este de sigur aceea a Yankeeilor din Statele Unite, unde sunt 900 de fabrici de hârtie. Cea mai veche fabrică este aceea fundată la 1699 în Boxborough; vine apoi Anglia cu 800 de fabrici și Francia cu 300 etc. O descoperire foarte importantă pentru fabricarea hârtiei a făcut'o dl Heddebaull: El a găsit mijlocul de a despărți lâna de bumbacul ce se află în peticele ce se întrebuințază la fabricarea hârtiei. Această despărțire sau mai bine ție alegere, se efectuează făcend să treacă peste petice aburi calți sub o presiune de cinci atmosfere. Atunci lâna se topesce și se depune pe fundul vasului, în care se face operațiunea, în timp ce celelalte fibre de origină vegetală ca bumbacul, cânepa etc., reziste și rămân preparate gata, pentru a fi întrebuințate la fabricarea hârtiei.

* (O hotărîre ciudată). Diariul „Gil Blas” publică următoarea otărîre a parlamentului frances din a. 1700: „Ori care femeie va atrage în căsătorie vr'un supus de secs bărbătesc al Maiestății Sale dând pe obraz cu roșu sau cu alb, sau întrebuințând mirosuri, esențe, dioci artificiali, păr fals, corsete de fer, pantofi cu tocurile înalte sau șolduri false, va fi urmărită naintea justiției și căsătoria va fi dechiarată ca nulă și neavenită.”

* (Comete). Țilele acestea s'a descoperit de observatoriul meteorologic din Berlin trei comete, care doue sunt vizibile fără nici o greutate cu ochiul liber, fără trebuința vr'unui tereoscep. Aceste doue comete se mișcă în direcțiuni contrare și se pot observa: una în constelația Lebedei lângă steaua alfa, și cealaltă în constelația Orisonului. Astronomii prevestesc furtuni mari și vânturi din cauza aparițiunei acestor comete. Vom vedea?

* (Cărțile de joc) sunt în România impuse prin lege la o tacsă de timbru de 3 lei pentru fie-care pareche. Contravenienții sunt supuși la pedeapsa confiscării cărților netacsate și la o amendă egală cu de zece-ori tacselle datorite. Amenda în nici un cas nu va fi mai mică de 200 lei. Ce bine ar fi de s'ar face și la noi așa!...

* (Oleiu de nafta și petroleul) descoperit în valea Bacului (Rusia de sud) sunt atât de immense în ce privește cantitatea că întreaga Rusia este garantată pentru un veac cel puțin de a fi bine aprovisionată de acest luminat.

* (Descoperirea germenului cholerei). Comisiunea medicală germană care a fost trâmășă în Egipt și apoi în India pentru a studia originea și natura cholerei, pare a fi elucidat această cestiune însemnată. În toate cadavrele și în toate defectiunile cholericilor s'a găsit un microb sau baccil, care nu se găsește la nici o altă boală și care nu părea că există airea decât la persoane atacate de acest flagel.

La Calcutta isbucnind o epidemie sporadică de cholera, comisiunea a descoperit microbul în apele unui resevoiu, de care locuitorii se serveau pentru

a se spăla și dăna a putut să determine, că de acolo isvorise epidemia. Dar toate esperințele făcute pentru a inocula cholera cu ajutorul microscopului nu isbutise. O telegramă primită zilele acestea de „Daily News“, anunță că doctorul V. Richard, a isbutit să-l inoculeze unui porc, care a murit după trei ore cu toate simptomele cholerei. Germenul este deci descoperit. Medicii englezi speră că vor isbuti astfel, vaccinând pe locuitorii țărilor în cari epidemiile i-au în totdeauna nascere, să împedeze propagarea boalei.

* D. C. C. Dobrescu, profesor de istorie la liceul Sf. Sava, cursul superior, va ține o conferință Dumineca viitoare în sala Ateneului.

Dsa va vorbi despre Petru Rareș Vodă Domnului Moldovei.

* Cetim în „Telegraphul“:

Aflăm cu plăcere că în curând vom avea în mijlocul nostru pe simpatica noastră artistă, dra A. Bărescu, care va da vre-o 3 reprezentațiuni.

În ședința dela 19 curent, Academia română a discutat modul de a se scrie vocalele *ă* și *î* în casurile când limba română nu oferă vocala clară originală în flexiunea sau filiațiunea unui cuvânt. După o lungă discuțiune s'a hotărât că: „tonul espres prin litera cirilică *h* se se scrie cu *ă*, iar tonul espres de litera cirilică *л* se se scrie cu *î*, rămâind a se precisa excepțiunile după ce dl Chintescu va prezenta un raport special, care se reglementeze acest mod de scriere cu exemple multiple.

D. Alexandri, marele nostru poet, a avut fericită ideie de a cere să se pue în discuțiune cestiunea suprimării lui *ă* final. D. Maioreșcu a fost însărcinat a veni cu un raport în această privință.

Hotărârile în privința ortografiei date de academie prezintă un interes mare mai cu seamă pentru că această ortografie e obligatoare în toate scoalele publice. Vineri, Academia română va ține ședință publică.

* (Têrg de țeara) s'au ținut în Mureș-Oșorheiu acum Luni, Marți și Mercuri de vite; ear Joi 3 Aprilie n. a fost ziua tîrgului. Têrg de vite mari, boi și vaci, dar mai multe vite mărunte, junici, juninci și viței, de acestia au cumperat multe jidani veniți din maramureș și alte părți. Toate sau vândut scump. Asemenea s'au vîndut mulți cai cu preț bun. Ziua tîrgului încă a fost vie, sa cumperat bucate acestea însă nu scumpe, lemne de lucru cioplite și alte articole ca când lar fi măturat. Timpul încă a fost favorabil.

* (Florile simbolice). O revistă francesă de horticultură publică o cronică interesantă privitoare la florile simbolice. Estragem din această cronică următoarele; „Sub cuvânt că făceau poezie, câți-va orientali, cărora le lipsea hârtia de scris, se gândiseră să o înlocuească prin anume buchete de flori, pe cari le botezase Selam. Din aceste producțiuni vegetale făcuseră simbolul nu numai al simțimentelor dar chiar și al tuturor trebuințelor de comunicațiune cari rees din viața socială. Ei au numit aceasta limbajul florilor, și astăzi s'a găsit un om care avea destul timp de pierdut, ca să umple un dicționar cu aceste esplicări. — Cetiirea acestui vocabular nu te împinge spre melancolie din contră, găsești în el lucruri cari sunt demne de a fi publicate. Dacă destăinuirile noastre nu împing pe cetitori de a se servi de a asemenea mijloc de corespondență, cel puțin îi vor opri de a oferi flori fără să se gîndească și fără să fie cercetat care este înțelesul fiecărei flori; căci urmînd altfel li s'ar putea întempla multe neajunsuri! De exemplu, dacă o femeie bătrână, pe când își umple nasul de tîbac își spune că găsește încântător dulcele miros de cliotrop nu te apuca se rupi o ramură și să i-o dai. O femeie cinstită, dacă cunoaște suptilitățile limbajului florilor nu poate să răspundă unui asemenea prezent decât dîndu-ți o ramură de salcăm, al cărui înțeles este: „esci un craiu“, sau dîndu-ți o garoafă roșie, care semnifică, nu pot să te sufer“, sau o altă floare care înseamnă: „cinstesce bătrînețea“. Dacă însă sermana femeie n'ar cunoaște decât elementele acestui limbaj, ar putea drept respuns să-ți tragă numai o palmă“

Ceea ce este încă de admirat în limbajul florilor, este laconismul lor: „Într'o simplă fucsie albastră sau roșie, găsești următorul avertisment de mare folos: „un gelos caută să se împotrivescă proiectelor tale“. O altă floare îți spune: „me mîngăi de toate suferințele mele“, sau: „frumșetea dtale e întipărită în inima mea“.

„Rămâne bine înțeles că toate acestea amabilități sînt mai cu seamă întrebuintate în folosul iubirei: pe ici pe colea tot mai găsești însă câte-va pentru împregiurările cele mai obicinuite ale vieții. Din toate aceste simboluri, nici unul nu este mai nimerit decât următorul: autorul a simbolizat politica prin floarea gura lupului“.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Ordinea în școală pe timpul prelegerii, între oarele de prelegere și la finalul oarelor de prelegere.

(Disertațiune prelucrată după autori germani, și cetită în adunarea generală a departementului Reuniunii din districtul Zarand la 23 Iunie 1883).

(Începerea.)

Ce se ține de formele de învățămînt, dacă învețătorii se folosesc de forma acroamatică — adică propune fără intrerupere — atunci după finalul prelecțiunii, se repeteze încă odată prelecțiunile cel puțin în leniamente generali. Numai așa va putea ave elevul un prospect general asupra întregului. Șirul ideilor dezvoltate numai așa și-l va putea imprima în memoria elevul.

Dacă învețătorii se folosesc de forma dialogică, atunci la punerea întrebărilor trebuie să aibă următoarele în vedere.

1. Ori ce întrebare va pune învețătorii să o adreseze către clasa întreagă, deoarece instrucțiunea este generală și nu individuală. Punînd astfel întrebarea, clasa întreagă va fi provocată a cugeta, din contră adresînd întrebarea unui elev, pre carele l-am și provocat; atunci atențiunea celorlalți nu e ținută în încordare.

2. elevii, cari ar voi să răspundă, și cari pot să răspundă, trebuie se ridice doue degete dela mîna dreaptă. Aceasta se întempla așa. Elevul aședa călcăiul palmei pe masă și ridică doue degete în sus. Sculara în picioare, ridicarea preste bance și chiar responsurile cu: „eu sciu, eu să răspund.“ nu trebuie suferite în școală, ca unele ce produc disordine și nelinise. Urmîndu-se vechia procedură cu sculara pe bance etc. totdeauna se nasce în școală prav, murmur. Tot astfel nu e ertat a răspunde în chor — afară de casuri excepționali când demîndă învețătorii.

3. După ce a pus învețătorii întrebarea ține o revistă scurtă, asupra întregii clase și apoi provoacă după connune pre un elev ca să răspundă. A provoca pre elevi să răspundă cum șed în bance nu e consult, numai la repetițiuni, când se presupune că fie carele elev scie prelecțiunea. După numele de botez nu e iertat a provoca pre elev: de oare ce fiind mai mulți de același nume se nasce numai confusiune.

4. Învețătorii nu va întreba numai pre elevii, cari și-au ridicat degetele, ci și pre alții, cari nu le au ridicat. Prin aceasta încurajăm și pre cei mai fricoși cari poate au sciu și nu au cutezat să-și ridice degetele.

5. După-ce a provocat învețătorii pe un elev să răspundă, acela e datoriu să se scoale numai decît și să stă drept privind în ochii învețătorii, mîinle să și le țină pre bancă. Nu este ertat a lăsa pruncii să privească în jos, să se joace cu mîinle sau să schimbe din picioare. Numai așa dedăm pre pruncii a vorbi corect, precum și a cugeta logice. Elevul să răspundă respicat fără a striga, sau a lungi vorbele cum fac secuii.

6. Când răspund elevii — dacă au avut ceva de rost — cărțile trebuie să le închidă. Elevul trebuie să fie avisat la propriele puteri. Sufierea sau șoptirea trebuie să fie strict oprită, și pedepsită. Greșesc acei învețători, cari se fac a nu auzi pre elevii ce șoptesc. Și eată pentru ce!

Prin șoptire este înșelat însuși învețătorii, deoarece el nu va fi nici odată în stare a scii că: oare cutare elev ce cunoștințe are. Pre lângă acest rîu se adaogă încă un altul. Elevii nu-și învață pre acasă lecțiunile, ci se leagă în speranța, că în clasă i va șopti cineva. Nu mai puțin se înșală învețătorii și cu ocaziunea clasificării elevilor. Nu arare-ori se întempla, că un elev, ce a respuns după șopte, este mai bine clasificat, ca altul, ce a studiat prelegere de prelegere.

Cu atît mai puțin trebuie să suferim, ca elevii să și pună cărțile unul pre spatele altuia și așa se răspundă. Atari învețători comoți, nu sînt pentru școală, ci pentru patul de durmit. Trebuie să notăm că atari casuri obvin numai unde învețătorii sînt atît de comoți, de nu controlează cu ochii pe elevi.

7. Dacă elevul nu scie, sau nu poate să răspundă la întrebare, trebuie să tacă. Învețătorii însă va trebui să cerce, pentru ce nu răspunde elevul? Nu a învețat? Nu a fost atent la întrebare? A fost pusă rîu întrebarea? Aflînd învețătorii, care e cauza nerespunderei, să cerce a vindeca rîul.

Acum să trec la al 3-lea punct: cum trebuie să procedă învețătorii pe timpul deosebitelor discipline. Și anume.

1. Dacă e oara de cetire sau de scriere atunci învețătorii are să îngrijească ca cărțile și recuizitele de scris să se scoată cât mai iute, și în linise.

Aceasta are să se facă la comandă 1, 2, 3, când sîntem la începatori. Urmează apoi cetirea, sau scrierea. Dacă ordinea s'a conturbat, atunci singur cuvîntul atențiune sau mai bine cuvîntul „linise“ rostit de învețătorii, are să aducă totul în ordine.

2. În oara de cetire, elevul provocat are să cetească: respicat, fluent, bine întonînd, să observe interpuncțiunile; căci numai așa va ceti elevul logice adică să înțelegă, ceea ce cetește.

3. Pe timpul cetirei, elevul trebuie să țină cartea sus în o anumită depărtare dela ochi.

Elevii, cari nu cetesec, au se țină cărțile jos pre bancă, urmînd cu un stil sau cerusă rîndurile.

Nu trebuie să suferim că elevii să meargă cu degetele pe rînduri.

4. Elevul când cetește, să nu repeteze unul și același cuvînt de doue ori; de altă parte să desvîțăm pre prunci a dice: „ăsta ăla, sau ă-ă-ă, cea ce strică foarte mult cetirei.

5. Dacă e oara de scris, compozițiuni, de desemn, sau pentru lucrarea temelor din compt — (dacă libelele sînt la învețătorii) împarte însuși învețătorii recuizitele de scris, să fie comandații puși anume în fie-care bancă. Apoi la comanda dată 1, 2, 3, comandanții împart recuizitele la ceilalți elevi din bancă. Învețătorii are să fie numai cu atențiune, ca să nu se conturbe ordinea.

6. Când avem în școală de lucru cu computul mental, sau cu escugetarea unei teme stilistice, trebuie să întreaga atențiune a elevului să fie concentrată la tema dată. Nu e permisă mișcarea cu mîinle, numerarea pre degete (excepțiune la începatori), căutarea incoace și încolo spre ai șopti cineva. Toae acestea produc un înveț rîu.

7. Fiind oară de cînt, învețătorii va grupa pre elevii ce cîntă prim de o parte; ear pe cei ce cîntă secund de altă parte în giurul seu.

8. Cu ocaziunea, declamării elevul trebuie să și scie bine pensul seu. Repetiția unui cuvînt împedecarea elevului în declamare, sînt semne, că elevul nu-și scie bine piesa sa, și dă ansă la disordine în clasă.

Învețătorii încă trebuie să fie cu atențiune. Timpul învețării unei piese pentru declamare să nu fie prea scurt. Nici când nu vom pută declama bine o poezie, carea numai cu 2—3 oare mai înainte am studiat'o.

9. La facerea ocupațiunilor scripturistice învețătorii are să controleze pe elevii ca să nu decopieze unul dela altul, sau să fure din carte. Dacă elevul nu e în chiar cu ceva întrebare pre învețătorii, și acesta i va da deslușire.

10. Nu este ertat elevului a-și face notițe, pe timpul propunerii din partea învețătorii, sau să decopieze ceva. Pentru decopiere, sau facerea de notițe e bine să folosească învețătorii $\frac{1}{4}$ de oară la finalul prelegerii. Notițele și le vor face elevii sau după memorie, sau după spusa învețătorii. A-și face elevii notițe la fie-care obiect de propunere este cu atît mai bine cu cît și învețătorii se poate convinge, dacă l'au înțeles elevii sau ba. Aceasta privesce despărțemintele 4, 5, și 6.

11. Pre timpul propunerii nu e ertat a intrerumpere, sau conturbare. Astfel nu e iertat: a intra pîrînții sau alți indiviți în școală spre a face unele sau altele arătări. Chiar și elevii, dacă au o acasă unul asupra altuia, să o facă aceasta la finalul oarei de propunere.

Nu esta iertat a pedepsi în decursul propunerii, spre a nu intrerumpere cursul.

12. Când elevii sînt ocupați în clasă ori-cine ar intra să nu se ridice — afară de casuri grave, când învețătorii ar da semn.

Tot astfel nu e iertată esirea afară — afară de unele casuri. —

13. În oara primă înainte de ameadi și după ameadi 5 minute înainte de inchierea oarei învețătorii va nota în protocolul de absenții pe cei absenți, ear în cronica scolară va nota ce a predat în decursul oarei.

14. Când se finesce oara se trage clopoțelul, și atunci instrucțiunea trebuie finită.

15. Între oarele de prelegere e pauză 5 minute după oara primă; ear după a II-a oară pot fi 15 minute, când elevii i scoatem afară la aer liber.

Ordinea în școală între oarele de prelegere.

Pre cît e de necesarie ordinea pe timpul prelegerii, tot astfel trebuie să fie și între oarele de prelegere. În școală, în fiecare moment totul trebuie să fie bine regulat.

Indată ce s'a finit oara de prelegere învețătorii are să de signalul pentru ridicarea elevilor de pe bance. După comanda apoi ies pruncii din bance afară. În pauza de 5 minute elevii stau în curtea școlii sau pe coridor — dacă are școală coridor. După trecerea celor 5 minute eară merg în lăuntru în ordine.

După oara a 2-a de prelegere învățătorul — fiind pausă 15 minute — conduce pre elev în curtea scoalei, unde face deprinderi gimnastice, sau lasă pre pruncii a se juca jocuri copileresci d. e. de a cloca, de a gaia etc.

În timpul pauzei nu este iertat pruncilor: a părăsi curtea scoalei, a merge să-și cumpere poame sau altceva. Tot astfel nu e iertat învățătorului a trimite pe prunci în cauze de a le sale d. e. să-și cumpere sugări, să-și aducă aprinđioare să-și cumpere carne etc.

Pe timpul, cât sânt elevii afară, unul aerisează odaia scoalei, deschidând ușa și ferestrele.

Prelungirea pauzei nu e iertată, și dacă un elev nu se întoarce punctual în școală, trebuie pedepsit; la din contră elevul ve crede că e liber a face după placul său, și atunci ordinea a dispărut din școală.

În fine direcțiunea școlară va veghea ca atât învățătorul, cât și elevii să fie foarte punctuoși.

Ordinea la încheierea oarelor de prelegere.

Încheierea oarelor de prelegere se face prin sunarea clopoțelului. Nu este consult a prelungi propunerea după baterea oarei; căci aceasta ar da

ansă elevului a cugeta, că învățătorul ține oarele de prelegere după caprițul său. Atențiunea elevilor încă începe a se discorda.

Precum începutul așa și finalul prelegerii se face prin ăicerea unei rugăciuni, sau cântarea unei poezii — cu deosebire la începători. —

După ăicerea rugăciunii, elevii luânduși cărțile și vestmintele ies în ordine din școală precum s'a întâmplat la între pauze.

După eșirea elevilor din școală, învățătorul observă nu cumva vre-un prunc a uitat ceva acolo, sau nu a mângit cu negreală ori altceva banca, unde a ședut.

Pe stradă elevii vor merge în ordine.

În fine ca să se poată observa cele amintite mai sus, cu stricteță; elevii trebuie dedați în prima săptămână, când vin ca începători.

Făcând aceste, disciplina, și respective ordinea va fi un ce ușor în școală, progresul va fi îmbucurătoriu, moralul elevilor se va consolida, învățătorul încă se va simți mângăiat vedând rezultatele dorite.

Eremitul.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 3 Aprilie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	121.75	121.80
Renta de aur ung. de 4%	91.65	91.70
Renta ung. de hârtie.	88.50	88.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	95.80	95.75
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	117.50	117.50
Acțiuni de bancă de credit ung.	319.25	319.50
Acțiuni de credit austr.	324.90	324.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	141.25	121.25
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	100.80	100.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	99.75	100.—
Obligațiuni urbariale temeșiane de	100.—	100.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	99.50	99.50
Sorți ungurești cu premii	116.75	116.75
Sorți de regulara Tisei	115.25	114.75
Datorie de stat austriacă în hârtie	79.85	79.90
Datorie de stat austriacă în argint.	80.85	81.—
Renta de aur austriacă	101.90	101.75
Sorți de stat dela 1860.	136.50	136.50
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.80
Datorie de credit austr.	79.80	79.80
Galbin	5.68	5.69
Napoleon	9.61	9.60
London (pe polița de trei luni)	121.35	121.30

ad. Nr. 588.

[703] 1—3.

Citațiune edictată.

Ana Fleșariu din Cloasterfu de religiunea gr.-or. cottul Târnavei mari, carea de 3 ani de ăile a părăsit în mod clandestin pre legiuitul ei bărbat Ioan Sêrb din Trapold în premenționatul comitat, fără a se sci ubicațiunea ei prin această este citată, ca în termin de 3 luni de ăile dela subscrisul dat să se înfățoseze sau în persoană sau prin vre-un apărătoriu înaintea subsemnatului scaun protopresbiteral căci la din contra procesul în contră-i intentat, se va pertracta și în absența dênsei, conform prescriptelor în vigoare.

Cohalm, 14 Martiu 1884.

Scaunul prot. gr. or. resărit. al Cohalmului ca for matrimonial de I. în stanță.

Nicolau D. Mircea,
adm. prot.

Nr. 122.

[704] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch devenit vacant în parochia de a III clasă Cărgiț cu filia Bretelin în protopresbiteratul Devei se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 ăile dela prima publicare în foaia arhidiocesana „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. birul în naturale dela 140 numeri de case a o măsură de cucuruz sfărmit, și stola usuată.

2. Un loc de 2 jug. în matera arătoriu și țenaț și eventual și în filia. Toate aceste computate dau un venit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicele lor de concurs instruite în sensul Statutului organic și a Regulamentului cingresual dela 1870 pentru parochii, la subsemnatul oficiu ppresbiteral în terminul fisat. Deva, 14 Martiu 1884.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Devei, în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresb.

[707]

1—6

TASCHEN UHREN Oroloage de busunariu
fi. 2.78.

Orologiul cel mai bun pe lume, cu lanț și etui fi. 2.78. Un orologiu de busunariu de Genf din cel mai fin Nickel, cu căsulia de cylinder dintre cele mai frumoase, se trage tot la 36 de oare, cu lanț de maill frumos fi. 4.46., același orologiu Anker, pe 15 rubine, cu lanț de maill cu tot fi. 5.96. Oroloage de busunariu remontoir din Nikel fin fără cheie, cu lanț fin de maill fi. 8.95. Același din argint curat fi. 11.20. Cele mai fine oroloage de busunariu pentru dame cu lanț cu tot fi. 4.80, fi. 5.80, fi. 6.80. Lanțuri de maill singu atice fi. 1.20.

Rix, orologieriu, Viena, II.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu

Zambach și Gavora.

Fabrica de vestminte și recuisite bisericesci

de rit catolic și grec.

[555] 26—30

în Budapesta, strada Vațului, Văczi utca Nr. 17.

Felon sau Odăjdii Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapori. Toate feliturile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) co-

Comande se efectuează prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele.

vor pe altariu, potiruri, pietohlebni-ca, cădelnițe, pacifical, candelde de altar, policandre pentru biserici, ripide, chivot, cărți de Evanghelie etc.

Esaminați și păstrați ce e bun.

Preparate în **mii de feliiuri** dovedite și probate prin documente dela autorități medicale și folosite cu bun succes de mulți privați:

Sucul de mușchiu al Drului Miller are un efect neașteptat la tuse, răgușală, durere de gât, la flegmă, la tuberculosă, peste tot la toate atacurile organelor de respirațiune. În borcane pentru copii și oameni mari. Prețul pentru un borcan 50 cr.

Balsamul preservativ al Drului Miller contra convulsiunilor. Acest balsam se recomandă pentru durerile și convulsiunile de stomach, pentru catar de stomach, ruptură, diaree și umflătură; la colică succesul este aproape momentan. Mai departe se recomandă după toate morburile, cari au durat mai mult, pentru că promovează în mod esențial mistuirea. Acest excelent remediu se nu lipsească din nici o casă țărănească. Prețul pentru 1/2 Flacon 1 fl. 50 cr., pentru 1/2 Flacon 80 cr.

Venus-Cream al Drului Miller neîntrecut în efectul său la petele, ce es vara pe pele, la înroșire, peste tot la ori-ce necurățire a feței. Succesul e sigur după o întrebuințare regulată. Prețul unui borcan elegant de lemn 2 fl.

Cream-Vaselin auriu al Drului Miller, mediul cel mai excelent de a-și face în scurt timp mâinile albe, delicate și moi. Și pentru colorea feței încă e de recomandat. În borcane de sticlă à 80 cr.

Balsamul Drului Miller pentru ochi de găină, un remdiu foarte bun pentru ochi de găină, negeli, degerături și îngroșeri de piele. Prețul unei sticlufe cuprinse într-o cutie împreună cu esunerea modului de întrebuințare și un penel 60 cr.

[706] 1—16

În Sibii se pot căpăta numai la F. A. Reissenberger: în Arad la Tonnes & Comp.; în Buda-Pesta la L. Edeskuty; în Bucuresci la F. Brus, farmacist; în Viena la Filip Neustein, farmacist; se mai poate căpăta afară de aceea în toate farmaciile și băcăniile mai mari din Ungaria și Transilvania, precum și la depositul central de espediție, J. de Miller, farmacist, Brașov. (Transilvania).

! Important !

Cititorii nostri cari doresc a avea gratis un ziar-Popular precum și un supliment de modă care coprinde și note musicale, să bine-voiască a trimite o cartă postală cu adresa D-lor, către administrația „Necesarului“ Bucuresci.

[701] 4—5

12 sortiri pe an!

Losuri

de cele mai bune și mai eftine!

În fie-care lună o sortire; primele câștiguri de câte fl. 100.000, 50.000, 5000, 1000 etc.

Proxima sortire va avè loc deja în 15 Aprilie a. c.

Câștigul prim fl. 50.000.

Cu ocasiunea sortirii din 15 Aprilie a. c.

a losurilor premiate cu 3% la 100 fl. ale institutului privat ces. reg. de credit fonciar recomand numai pe cele date de mine după o combinațiune riguroasă.

Un los credit fonciar 3 percente

6 sortiri pe an. Proxima sortire deja în 15. Aprilie a. c.

Câștigul prim fl. 50.000.

Un los crucea roșie austriacă

3 sortiri pe an. Proxima sortire deja în 1. Maiu a. c.

Primul câștig fl. 100.000.

Un los crucea roșie ungară

3 sortiri pe an. Proxima sortire deja în 1. Iulie a. c.

Primul câștig fl. 50.000.

Losuri de aceste se pot cumpăra solvind suma recerută și în rate de tot mici lunare à 5 fl. în decursul a 28 de luni.

Aceste documente foarte eftine ofer cea mai mare speranță posibilă de câștig și cumpărătorul prin cumpărarea lor ajunge în posesiunea a 3 losuri de cele mai bune, cari sortindu-se până se va liquida întreg împrumutul de câștiguri, constituie până atunci hârtii de valoare liberă de spese și valabile pentru 50 de ani.

La depunerea ratei prime primesc cumpărătorul documentul timbrat conform legei, provăduț cu seria și numărul losurilor și își asigură prin aceasta dreptul de a juca nealterat și încontinuu pentru toate câștigurile principale și secundare.

[705] 1—4

Comandele se fac mai avantajos prin assignațiuni postale și se vor efectui prompt până unde ajunge sortimentul. Prospecte despre grupele combinate emise de mine din losurile Crucea roșie austriacă și ungară cu 6 sortiri pe an, proxima sortire în 1 Maiu, se trimite la cerere gratuit.

Listele de sortire și Calendarul de sortire gratis. Toate însărcinările privitoare la negoțul de bancă și polițe se efectuează prompt și repede.

Casă de schimb și împrumut.

A. Gutfeld, mai nainte Leutholtz & Co.

(esistentă dela 1870).

Wien. Stadt. Wipplingerstrasse 27.

Cele mai bune

Clavire de Proksch

cu prețul de

400 fl., 500 fl., 580 fl.

și garanție pentru întreagă Transilvania se află exclusiv numai la

depositul lui Heldenberg în Sibii.

Epistole sânt a se adresa francate.

Unele păreri dela artistii cei mai renumiți despre aceste clavire ale lui Proksch.

Spre marea mea uimire în escellentul fabricat ai domnului A. Proksch am aflat clavire de prima calitate și frumșețe, cari în ce privesc poezia t nului și modul perfect de esecutare țin concurența cu cele mai renumite produse de acest soi. Mi place a crede, că aceste fabricate escelente — de un preț cu totul moderat în timpul cel mai scurt se vor lăși tot mai tare, și bucuria mea cea mai mare va sta în aceea, ducă voi pute contribui și eu la popularisarea lor.

(677) 7

Sofia Menter-Popper,

pianista curței ces. reg. aust.

Elegantul D-tale clavier mi-a sosit eri, și me aflu îndemnat a-ți comunica, că frumșeța tonului lui a pus pre toți în uimire

Gustav Walter,

artist la opera ces. reg.

Clavirul firmei Proksch, pe care avui ocașiunea a-l auzi astădi, este unul dintre cele mai bune instrumente, ce am auzit până acuma.

Jules de Schwert,

Virtuos de curte al Maiestăței Sale împăratului din Germania.

Raportul espoșițiunei imp. din Gratz.

Constatăm cu satisfacțiune, că clavirele espuse de această firmă au atras asupra lor deosebit interes. La locul prim se distinsè un clavier mic de sistem american cu coperis negru de tot elegant. Tonul lui era brillant și conserva sunetul frumos în toate pozițiile. Preste aceasta esecutarea era egală și de tot corespondătoare. Instrumentul al doilea era un pianino de sortă mai mică, inse asemenea celui dintăi și el avè tonuri de tot frumoase, esecutare lesnicioasă și ajustat cu eleganță. Etablimentul în ce privesc tehnica stă la nivoul timpului nostru; di de ăi câștigă mai mare importanță, și în cercările competente se bucură de recunoscință măgulitoare.

MORBURI SECRETE

le vindec pe basa esperiențelor celor mai noue științifice, chiar și în casurile cele mai desperate, fără de conturbare în ocupațiune. Deasemenea și urmările cele mai rele ale peccatorilor secreta din tinerete (onania), destrucțiunea nervilor și impotența. Discrețiune cât se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaiat despre morb.

[645] 16

Dr. Bella,

membru la societăți științifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS.